

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Lurøy kommune

Arkivsak: 25/31
Møtedato/tid: 05.02.2025 kl. 09:00
Møtested: Fjernmøte på Teams

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Kent Røstad på telefon 481 06 048, eller e-post: kent.rostad@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 29.01.2025

Siw Moxness (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Kent Røstad
rådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Deloitte AS.

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
01/25	Revisors orientering om forenklet etterlevelseskontroll 2024
02/25	Sak om kommunestyrets behandling av plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll
03/25	Kontrollutvalgets årsmelding 2024
04/25	Innspill til kontrollarbeidet
05/25	Oppfølging av kontrollutvalgets saker
06/25	Referatsaker/folkevalgtopplæring
07/25	Godkjenning av protokoll

Revisors orientering om forenklet etterlevelseskontroll 2024

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Lurøy kommune

Møtedato

05.02.2025

Saknr

01/25

Saksbehandler Kent Røstad

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 24/48 - 7

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisors redegjørelse til orientering.

Saksopplysninger

I kontrollutvalgets møte 5. november 2024 i sak 25/24 ga revisor en orientering om forenklet etterlevelseskontroll for 2024 basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering. Kontrollutvalget fikk anledning til å gi innspill til oppfølgingsområder og foreslo følgende:

- Kostnad ved å utsette prosjekter
- Kommunens overordnede prinsipper for prisfastsetting for å leie ut kommunale boliger til kommunens egne ansatte? Hvordan skattlegges denne fordelen?

Revisor informerte om at han vil gi en ny orientering i kontrollutvalgets møte 5. februar 2025.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat viser til revisors orientering i møtet og anbefaler kontrollutvalget å ta redegjørelsen til orientering.

Sak om kommunestyrets behandling av plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Lurøy kommune

Møtedato

05.02.2025

Saknr

02/25

Saksbehandler Kent Røstad
Arkivkode FE-217, TI-&30
Arkivsaknr 24/172 - 8

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar kommunestyrets vedtak til etterretning.
2. Kontrollutvalget ber sekretariatet invitere ordføreren og kommunedirektøren til neste møte for å diskutere hvordan samhandlingen kan bli bedre.
3. Kontrollutvalget sender saken til kommunestyret med følgende forslag til vedtak: Kommunestyret ber kommunedirektøren sørge for folkevalgtopplæring i kontrollutvalgets rolle, ansvar og myndighet.

Vedlegg

Kommunedirektørens kommentar til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024 - 2028

Melding om politisk vedtak - Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024 - 2028
Juridisk vurdering

Saksopplysninger**Bakgrunn**

Saken fremmes for kontrollutvalget med bakgrunn i kommunestyrets behandling av planene for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Kommunestyrets vedtak bygger på et notat der kommunedirektøren vurderer de enkelte delene av planforslaget. Kontrollutvalgets leder har bedt om en juridisk vurdering av om kommunestyrets saksbehandling er holdbar, se vedlagte notat fra Konsek sine jurister.

Kontrollutvalgets rolle

Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan, og skal blant annet føre løpende kontroll med administrasjonen. Kontrollutvalget er et politisk organ, som har én eneste oppgave: kontroll. Utvalgets virksomhet skal blant annet bidra til at innbyggerne har tillit til kommunen. Fordi kommunedirektørens administrasjon ofte blir kontrollert, så har kontrollutvalget sin egen, uavhengige administrasjon, sekretariatet. Kontrollutvalgets sekretariat er lovpålagt. I Lurøy kommune er det Konsek som har denne funksjonen.

Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalgets arbeid foregår på flere måter og ved ulik bruk av ressurser. Kontrollutvalget kan for eksempel be kommunedirektøren orientere om et tjenesteområde for å få kunnskap om systemene fungerer. Utvalget kan også sette i gang en forvaltningsrevisjon, som kommunens revisor gjennomfører. Resultatet blir levert i en rapport, som kontrollutvalget behandler og sender til kommunestyret. Kommunestyret ber kommunedirektøren korrigere eventuelle feil og mangler som kommer fram i rapporten, deretter følger kontrollutvalget med på oppfølgingen til saken kan avsluttes.

Planene for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll ble sendt til administrasjonen 30. september 2024 og behandlet i kommunestyret 11. desember 2024.

Kommunedirektørens notat

Planforslaget fra Konsek inneholder en tabell med forslag til forvaltningsrevisjon. Til hvert forslag foreslår vi en vinkling. I planen har vi understreket at forslaget til vinkling kan endres når kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjonen. Det er vanlig at kontrollutvalget vurderer om det er endringer i risikobildet, som gjør at forvaltningsrevisjonen bør vinkles på en annen måte. Denne vurderingen gjør utvalget i samråd med sekretariatet og revisjonen. Kommunedirektøren har trolig skrevet sitt notat basert på forslagene til vinkling. Han vurderer de ulike forslagene slik:

Tema	Kommunedirektørens vurdering/kommentar
Spesialundervisning	En forvaltningsrevisjon av området kan være nyttig for å få sjekket ut om kommunen leverer tjenesten i riktig omfang, med riktig kvalitet, og i rett system.
Omsorgstjenester	Det er etter kommunedirektørens vurdering ikke riktig å bruke ressurser på en forvaltningsrevisjon på foreslått problemstilling når premissene for problemstillingen er feil, og tjenesten likevel skal utredes i 2025.
Investeringer	Kommunedirektøren er i sterk tvil om en forvaltningsrevisjon vil avdekke løsninger for bedring i kapasitet og gjennomføringsevne.
Rekruttering	Kommunedirektøren vil ikke anbefale at det brukes ressurser på en forvaltningsrevisjon på rekruttering.
Kvalitet – HAF	Kommunedirektøren mener at en forvaltningsrevisjon knyttet til kommuneforvaltningen ikke svarer på spørsmålene som problemstillingen reiser. Det er ikke kommunen som organiserer og produserer renovasjonstjenestene
NAV	Kommunedirektøren er positiv til at det gjøres en forvaltningsrevisjon av disse tjenestene.

Kommunestyrets behandling

Som det går fram av det vedlagte notatet, så er kommunestyrets vedtak gyldig. Det er likevel ikke i samsvar med kommuneloven at kommunedirektørens notat blir lagt ved saken, som en del av saksutredningen. Bare sekretariatet kan utrede kontrollutvalgets saker. I enkelte saker er det nødvendig at kommunedirektøren bidrar med informasjon for å opplyse saken før den skal behandles. Da sørger sekretariatet for at han får uttale seg, og at uttalelsen følger sakspapirene.

Konseks vurdering

Kontrollutvalget er en politisk ledet kontrollmekanisme, der administrasjonen og dens arbeid er det viktigste kontrollobjektet. For at mekanismen skal fungere slik den er tenkt, kan ikke kommunedirektøren delta i debatten, verken muntlig eller skriftlig, om hva som skal kontrolleres, hvordan det skal gjøres eller hvor mye ressurser som skal brukes. Ved å legge fram et notat med vurderinger av kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret har han gått ut av rollen som den kontrollerte og inn i rollen som kommunestyrets rådgiver. Notatet burde av prinsipielle hensyn ikke vært lagt fram for kommunestyret. Kommunedirektørens vurderinger bygger delvis på feil premisser og bidrar ikke til å opplyse saken.

I forbindelse med kontrollutvalgets planarbeid har kommunedirektøren vært invitert til å uttale seg om hvilke risikoer som finnes i organisasjonen. Dette for å få administrasjonens innspill til hvor det kan være nyttig med forvaltningsrevisjon. Kommunedirektøren har med andre ord fått anledning til å gi sine innspill, derfor blir det feil at han legger fram et notat like før kommunestyrets møte. Han hadde ellers god anledning til å drøfte planforslaget med kontrollutvalget. Det ble sendt til kommuneadministrasjonen i slutten av september, og utvalget hadde et møte 5. november 2024 der han kunne tatt opp eventuelle spørsmål.

Kommunedirektørens notat var ikke vedlagt møteinnkallingen til kommunestyrets møte 11. desember 2024. Det er ukjent for Konsek om notatet ble sendt ut i forkant av møtet. Det ble referert av ordføreren i møtet. Sekretariatet mener at ordføreren på prinsipielt grunnlag ikke burde lagt fram notatet for kommunestyret. Når det likevel ble lagt fram, ble det et viktig premissgrunnlag for kommunestyrets vedtak.

Vurdering av kontrollutvalgets handlingsrom

Kommunestyret er kontrollutvalgets overordnede og vedtaket om plan for forvaltningsrevisjon er ikke ulovlig. Selv om vedtaket bygger på kommunedirektørens notat, må vedtaket forstås som kommunestyrets vilje. Med de ressursene kontrollutvalget råder over til forvaltningsrevisjonen og eierskapskontroller, så er planene tilstrekkelige som grunnlag for forvaltningsrevisjoner i planperioden. Kontrollutvalget bør, helt uavhengig av denne saken, gjøre en ny vurdering av planen i løpet av 2026. Hvis det er nye risikoområder som peker seg ut, så kan kontrollutvalget lage en ny plan som vedtas i kommunestyret. Vi anbefaler at kontrollutvalget forholder seg til kommunestyrets vedtak.

Vi mener likevel at kommunestyrets medlemmer burde hatt tilstrekkelig innsikt i kontrollordningene til å avvise notatet under behandling av planene. Kontrollutvalget bør derfor be om at kontrollutvalgets mandat, ansvar og rolle blir tema i folkevalgtopplæringen av kommunestyret i nær framtid. Kontrollutvalget bør også invitere kommunedirektøren og ordføreren til en dialog om hvordan samspeillet mellom dem kan bli mer i samsvar med lovverket.

Notat

Til: Ordfører Håkon Lund (kommunestyret)

Fra: Stian Skjærvik

Saksnr.

2024/1336-3

Dato

04.12.2024

Kommunedirektørens kommentar til Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024 - 2028

Forvaltningsrevisjon er en særegen form for revisjon av offentlig virksomhet som i kommuneloven [§ 23-3](#) blir definert som *systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak*.

Litt forenklet kan man si at vurderinger av økonomi og produktivitet gir svar på spørsmålet: *Gjør man tingene riktig?* Vurderinger av måloppnåelse og virkninger gir svar på spørsmålet: *Gjør man de riktige tingene?* Her inngår også vurderinger av om regelverket etterleves, om styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige, og om beslutningsgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organer samsvarer med krav til forsvarlig saksutredning.

Det er lovgivers intensjon at undersøkelsene skal gi de folkevalgte i kommunen informasjon om administrasjonens oppfølging og resultatene av vedtak i kommunestyret. Forvaltningsrevisjon er på den måten ment å fungere som en kontrollmekanisme mellom kommunestyret og administrasjonen, og i tillegg ha effekter knyttet til læring.

I forskrift om kontrollutvalg og revisjon [§ 1](#) blir det presisert at kontrollutvalget ikke kan overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer eller andre kommunale organer. Kontrollorganene skal kontrollere midlene og måloppnåelsen, men ikke vurdere innholdet i de vedtatte målene for den kommunale virksomheten. (kilde: NKRF-kontroll og revisjon i kommunene).

Kontrollutvalget har behandlet sak om forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, og har fremmet saken for kommunestyret til endelig behandling. Kommunedirektøren deltar ikke i denne saksbehandlingen og har ingen myndighet i fht innstilling og valg av område.

Forvaltningsrevisjonen omhandler kommunedirektørens domene ved at det nettopp er forvaltningen som skal ettergås. Kommunaldirektøren leverer derfor et kort notat med noen kommentarer og anbefaling til hvert av områdene som er foreslått.

Kontrollutvalgets forslag:

Prioritert område/selskap	Forslag til tema/vinkling/innretning
Spesialundervisning – tildelingsprosesser	<p>Individuelt tilrettelagt opplæring handler om at opplæringen tilrettelegges for at elever skal få et tilfredsstillende utbytte uavhengig av egne forutsetninger.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan kvalitetssikrer kommunen tildelingsprosessen for spesialundervisning? • Har kommunen rekruttert tilstrekkelig kompetanse slik at tildelingsprosess av spesialundervisning ikke påvirkes negativt?
Levering av omsorgstjenester og kapasitet i de ulike kretsene	I lys av den demografiske utviklingen ønsker kontrollutvalget en forvaltningsrevisjon vedrørende levering av omsorgstjenestene og kapasitet i de ulike kretsene (antall plasser/omsorgsboliger).
Flytting og utsettelse av investeringer	<ul style="list-style-type: none"> • Hvilke kostnader har kommunen på investeringer som er flyttet ut av kommunen eller som er utsatt?
Rekruttering	<p>Kommunens største utfordring er å sikre god nok bemanning og kompetanse i alle stillinger. Mangel på personell utfordrer kommunens evne til å levere.</p> <ul style="list-style-type: none"> • I hvilken grad klarer kommunen å avdekke hvorfor ansatte ikke blir værende over tid? • Har kommunen rutiner for å få tilbakemelding fra de som slutter uten av de skal være redd for å få konsekvenser? • Har kommunen en god nok rekrutteringsprosess?
Kvalitet på HAF – Helgeland Avfallsforedling IKS	<p>Lurøy kommune er en desentralisert kommune med spredt bosetting, og som består av flere kretser.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke tjenester leveres til Lurøy kommune, og er tilbudet av tilstrekkelig kvalitet? • Dekker tjenesten fra HAF alle kommunens kretser til tross for kommunens desentraliserte struktur?
NAV	<p>De statlige NAV-tjenestene i Lurøy kommune leveres av NAV Rana. Lurøy kommune har ansvar for de kommunale NAV-tjenester.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan påvirkes tilbudet til kommunens innbyggere av at de statlige NAV-tjenester leveres av NAV Rana og ikke lokalt i kommunen? • Er kommunens samarbeid med NAV Rana konstruktiv?

Ad.pkt «Spesialundervisning – tildelingsprosesser»

Tema spesialundervisning er et kjent område som ofte velges for forvaltningsrevisjon rundt om i kommunene. En forvaltningsrevisjon av området kan være nyttig for å få sjekket ut om kommunen leverer tjenesten i riktig omfang, med riktig kvalitet, og i rett system.

Ad.pkt. «Levering av omsorgstjenester og kapasitet i de ulike kretsene».

Problemstillingen som er fremlagt, har feil premiss når det tas utgangspunkt i antall plasser/omsorgsboliger i de ulike kretsene. Kommunestyret har ikke vedtatt at det skal være tilgjengelig et antall omsorgsboliger i hver krets som svarer ut behovet for omsorgsboliger eller plasser i hver krets. Pr. i dag er det derimot lagt til grunn at kommunen som helhet skal tilfredsstillere behovet. Det betyr at innbyggere bosatt i en krets enkelte ganger kan måtte gis tilbud ved et annet omsorgssenter enn det som er nærmest der de bor.

Dette gjelder uansett for innbyggere på Kvarøy, Nesøy og Hestmona.

Det er i formannskapetets innstilling til budsjett 2025 foreslått at det fremlegges en utredning av fremtidig omsorgstilbud i Lurøy. Vedtaket er slik:

Det legges frem en rapport til kommunestyret med oversikt over behov, plassering, type bolig og antall plasser for å håndtere økende behov innen omsorgssektoren. Det sees på løsninger for fremtiden der eldre er friskere enn før og ny teknologi og innovasjon innen faget har kommet langt. Eldreomsorgen og omsorgstjenesten i fremtiden kan se helt annerledes ut. Rapporten leveres innen utgangen av 2025.

Denne utredningen skal være ferdig til budsjettdugnaden høsten 2025.

Det er etter kommunedirektørens vurdering ikke riktig å bruke ressurser på en forvaltningsrevisjon på foreslått problemstilling når premissene for problemstillingen er feil, og tjenesten likevel skal utredes i 2025.

Ad.pkt «Flytting og utsettelse av investeringer».

Problemstillingen handler om kommunen er i stand til å gjennomføre vedtak om investering til evt. planlagt sluttdato. Vedtak om investering gjøres i hovedsak i investeringsbudsjettet som del av årsbudsjettet. Større investeringer går gjerne over mer enn ett år, fordi anskaffelsen og byggetid tar lenger tid enn ett år. Andre investeringer omfatter anskaffelse av en gjenstand/objekt, og kan derfor enklere gjennomføres i et budsjettår.

Gjennomføringsevnen til administrasjonen påvirkes også av antall investeringsprosjekter som til enhver tid forventes gjennomført samtidig. Mengden prosjekt har de siste to årene ligget mellom 20 og 30 prosjekter. For en liten kommune med relativt få ansatte er dette svært mye. Investeringsprosjektene kommer på toppen av alle driftsoppgavene som skal ivaretas. Det er ikke slik at administrasjonen bevisst trener gjennomføring av investeringer.

Kommunedirektøren er i sterk tvil om en forvaltningsrevisjon vil avdekke løsninger for bedring i kapasitet og gjennomføringsevne.

Ad.pkt «Rekruttering».

Spørsmålene som stilles i kulepunkt en og to er allerede ivaretatt i dagens rutiner. Før ansatte slutter blir de tilbudt sluttsamtale. Denne gjennomføres av enten nærmeste leder, overordnet leder, HRK-leder eller kommunedirektør. Alt etter hva den ansatte selv velger. Det er også laget opplegg for digital kartlegging av sluttårsak. Resultatet av disse kartleggingene vurderes i fht behovet for endring.

Spørsmålet om kommunen har en god nok rekrutteringsprosess er ikke mulig å svare ja eller nei på. Det er de siste to årene gjort en flere endringer i rekrutteringsprosessen. Det vises bl.a. til vedtatt Kompetanse-/rekrutteringsplan (vedtatt av Partssammensatt utvalg i sak 02/24 den 22.05.24). Administrasjonen er videre styrket med HRK-leder, som har som hovedoppgave å jobbe med rekruttering og beholde arbeidskraft. Det brukes i dag andre rekrutteringsmetoder og annonsering enn tidligere, det jobbes mye med markedsføring og profilering. Det benyttes verktøy som datastyrte kandidatsøk og målrettet annonsering, og det jobbes mye med utadrettet virksomhet herunder møter med studenter på rekrutteringsmesser. Kommunen deltar i traineeordning og det satses på lærlinger og fagbrev på jobb, for å nevne noe.

Kommunedirektøren vil ikke anbefale at det brukes ressurser på en forvaltningsrevisjon på rekruttering.

Ad.pkt. «Kvalitet på HAF – Helgeland avfallsforedling IKS».

HAF er et interkommunalt selskap med eget styret som styres etter lov om interkommunale selskaper. Produksjonen i selskapet styres av HAF sine interne organer og ikke av kommuneforvaltningen.

Kommunedirektøren mener at en forvaltningsrevisjon knyttet til kommuneforvaltningen ikke svarer på spørsmålene som problemstillingen reiser. Det er ikke kommunen som organiserer og produserer renovasjonstjenestene.

Det kan også legges til at det i budsjettforslaget for 2025 og 2026 er foreslått 2 mill.kr. hvert av årene til bygging av faste avfallsmottak på Lovund, Sleneset og Onøy. Disse skal leies av HAF til erstatning for de mobile mottaksstasjonene.

Ad.pkt. «NAV».

I hht NAV-loven (Lov om arbeids- og velferdsforvaltningen) skal kommune og stat ha en samarbeidsavtale hvor de kommunale nav-tjenestene samordnes med statens nav-tjenester. Denne «partnerskapsavtalen» har ikke vært reell i Lurøy på flere år. NAV i Lurøy kommune er pr i dag kun den kommunale delen av partnerskapet.

I forbindelse med NAV Nordlands tidligere arbeid med å sentralisere nav-kontorene ble det initiert forsøk på å inngå en samarbeidsavtale mellom Rana og Lurøy. Slik avtale ble det aldri enighet om. NAV Nordland som har ansvaret for de statlige tjenestene, har derfor på eget initiativ flyttet de statlige tjenestene til NAV Rana. Det er lite samarbeid mellom NAV Rana og NAV Lurøy. Pr i dag er det gjort særskilt avtale om tjenester knyttet til flyktninger.

Bestemmelsene i loven er slik:

§ 14.Samarbeid og oppgavedeling

Kontoret skal opprettes ved avtale mellom Arbeids- og velferdsetaten og kommunen. Avtalen skal inneholde bestemmelser om lokalisering og utforming, organisering og drift av kontoret, hvilke kommunale tjenester som skal inngå i kontoret, og hvordan kontoret skal samhandle med representanter for kontorets brukere og kommunens øvrige tjenestetilbud.

Avtalen kan inneholde bestemmelser om å utføre oppgaver på hverandres myndighetsområder. Departementet kan gi forskrift om rammene for slike bestemmelser, herunder om at en kommunalt ansatt leder skal ha rett til å utøve samme myndighet som en

statlig leder ville hatt i saker om ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og ileggelse av ordensstraff.

Hvis kommunen delegerer sin myndighet til et interkommunalt organ eller en vertskommune, kan avtalen inngås med dette organet eller vertskommunen

Hvorvidt innbyggerne i Lurøy mottar tilstrekkelige tjenester fra NAV er noe usikkert, ettersom det ikke er noen samordning av tjenestene. Det rapporteres ikke mellom partene.

Kommunedirektøren er positiv til at det gjøres en forvaltningsrevisjon av disse tjenestene.

Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024 - 2028

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
38/24	11.12.2024	Kommunestyret

Innstilling fra kontrollutvalget

Kontrollutvalget slutter seg til forslag til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for 2024-2028. Planen legges frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planen.
2. Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Kommunestyrets behandling i møte 11.12.2024:

Håkon Lund

Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for 2024-2028.
Det vises til tabell med tiltak i planen.

Følgende tiltak tas ut av planen:

Levering av omsorgstjenester og kapasitet i de ulike kretsene.
Flytting av utsettelse av investeringer.
Rekruttering.
Kvalitet på HAF – Helgeland Avfallsforedling IKS.

Øvrige tiltak i planen beholdes.

Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Julie-Anne Olvik

Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for 2024-2028.
Det vises til tabell med tiltak i planen.

Følgende tiltak tas ut av planen:

Flytting av utsettelse av investeringer.
Rekruttering.
Kvalitet på HAF – Helgeland Avfallsforedling IKS.

Øvrige tiltak i planen beholdes.

Innstilling fra kontrollutvalget fikk ingen stemmer og falt dermed.

Forslag fra H. Lund ble vedtatt med 14 stemmer fra H. Lund, A. Marstrander, H. Ranheim, K. Aspdal, M. Mathisen, N. Bentzen, T. Nordås, B. Thomassen, T. Østrem, M. Nordås, PA Pedersen, Tonje Østrem, K.E. Pedersen og R. Johannessen mot 4 stemmer avgitt for forslag fra J-A Olvik fra J-A Olvik, G. Olsen, V. Fjellgaard og M. Bentzen.

Vedtak i Kommunestyret 11.12.2024:

Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for 2024-2028.

Det vises til tabell med tiltak i planen.

Følgende tiltak tas ut av planen:

Levering av omsorgstjenester og kapasitet i de ulike kretsene.

Flytting av utsettelse av investeringer.

Rekruttering.

Kvalitet på HAF – Helgeland Avfallsforedling IKS.

Øvrige tiltak i planen beholdes.

Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Saksutredning

Habilitet

Ingen kjent administrativ inhabilitet.

Oppsummering

Kontrollutvalget ønsker å ta inn et ekstra punkt i plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for 2024-2028:

“I lys av den demografiske utviklingen ønsker kontrollutvalget en forvaltningsrevisjon vedrørende levering av omsorgstjenestene og kapasitet i de ulike kretsene (antall plasser/omsorgsboliger)”

Kontrollutvalget ønsker ikke at prioriterte områder i “Plan for forvaltningsrevisjon - prioriterte områder for forvaltningsrevisjon” skal stå i nummerert rekkefølge.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt med de endringer som framkom i møtet.

Det vises til særutskrift sak 17/24 fra kontrollutvalget.

Bakgrunn

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjonene skal følge en plan, som kontrollutvalget skal lage i løpet av det første året etter at det er konstituert. Vedlagte utkast til plan angir forslag til hvilke tjenesteområder og selskaper som skal undersøkes i planperioden. Planen bygger på risiko- og vesentlighetsvurderinger som er utført av kontrollutvalgets sekretariat. Sekretariatets vurderinger er supplert med innspill til risikoområder fra kommunens politiske og administrative ledelse. Risiko- og vesentlighetsvurderingene skal bidra til at kommunens ressurser til kontrollarbeid blir brukt mest mulig målrettet.

Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i selskaper med flere eiere, kan derfor være hensiktsmessig å samordne med øvrige eiere. Områdene som vurderes å være av størst vesentlighet er nærmere beskrevet i vedlagt plan.

I planen er det listet opp fem forvaltningsrevisjoner og én eierskapskontroll. Det er ikke mulig å gjennomføre alle disse i planperioden, men det er viktig at kontrollutvalget har tilstrekkelig antall forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller å ta av. Endringer i risikobildet kan gjøre det nødvendig å gjøre omprioriteringer i planen. Kontrollutvalget bør, slik kommuneloven legger opp til, gis fullmakt til å foreta nødvendige endringer ved behov. Planen inneholder forslag til vinklinger og til spørsmål som skal besvares i de ulike forvaltningsrevisjonene og eierskapskontrollene. Forslagene er ikke bindende og bør vurderes i forbindelse med bestilling av den enkelte forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Vurdering

På bakgrunn av kontrollutvalgets vedtak i sak 02/24, basert på sekretariatets risiko- og vesentlighetsvurderinger, og innspill fra politisk og administrativ ledelse, er det nå utarbeidet en plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for 2024-2028.

I oversikten gis det også forslag til hvilke spørsmål forvaltningsrevisjonen og eierskapskontrollen bør gi svar på. Forslag til spørsmål/vinkling/innretning er ikke bindende for kontrollutvalget, og vil bli nærmere vurdert i forbindelse med oppstart av hver enkelt forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Kontrollutvalget bør, slik kommuneloven legger opp til, gis fullmakt til å foreta omprioriteringer innenfor planen. Endringer i risikobildet kan gjøre det nødvendig å endre prioriteringsrekkefølgen og det vil være tidsbesparende om kontrollutvalget kan gjøre endringene selv. Hvis kontrollutvalget ønsker å gjennomføre forvaltningsrevisjoner som ikke er beskrevet i den vedlagte planen skyldes det at risikobildet har endret seg, eller at det har oppstått ekstraordinære forhold. Utvalget vil i slike tilfeller holde kommunestyret orientert.

Konklusjon/anbefaling

Kontrollutvalget slutter seg til vedlagt plan, og sender den til kommunestyret for endelig behandling og vedtak.

Notat

Fra:

Ragnhild Torsdatter Grønvold (ragnhild.gronvold@konsek.no)

Dato: 27.01.2025**Arkivsaknr:** 24/172-9

Juridisk vurdering

Utgangspunktet for vurderingen er at kommunedirektøren har utarbeidet et skriftlig notat, med sine tilrådninger, i en sak som kontrollutvalget har oversendt kommunestyret som vedtaksmyndighet. Notatet ble lagt fram av ordføreren i møtet, med forslag om vedtak i samsvar med kommunedirektørens tilrådninger. Dette medførte at fire av seks kontrollområder ble tatt ut av planene.

Er kommunestyrets vedtak av planer for forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller gyldig?

Hovedregelen er at det er kommunedirektørens ansvar å legge fram saker til politisk behandling, blant annet i kommunestyret (kommuneloven (kl.) § 13-1 tredje ledd). Disse skal være forsvarlig utredet.

Kontrollutvalget har – som kommunestyrets eget kontrollorgan – eksklusiv innstillingsrett etter kommuneloven når det gjelder valg av revisjon og valg av sekretariatsordning. Kontrollutvalget har et eget, uavhengig sekretariat som skal forberede sakene for utvalget.

I saker hvor kontrollutvalget skal rapportere om resultatene av sitt arbeid til kommunestyret, har kommunedirektøren en rett til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saken og sender den over til kommunestyret (kl. § 23-5). Hensynet bak kommunedirektørens uttalelsesrett er at kommunedirektørens uttalelse kan bidra til at saken opplyses ytterligere før kontrollutvalgets behandling.

I dette tilfellet er det ikke en sak som gjelder rapportering av resultatet av kontrollutvalgets arbeid, og kommunedirektøren har dermed ikke rett til å uttale seg etter kl. § 23-5.

Kontrollutvalgets forslag til plan for forvaltningsrevisjoner og plan for eierskapskontroller baserer seg på en bred kunnskapsinnhenting, blant annet fra kommunedirektøren/administrasjonen. Slik sett har kommunedirektøren hatt anledning til å komme med innspill til saken, og også kommentere eventuelle uenigheter i risiko- og vesentlighetsvurderingen. Denne er en del av saksutredningen.

Oppsummert er det kontrollutvalget og sekretariatet som har ansvar for saksutredningen når kommunestyret får sak om plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll til behandling.

Et folkevalgt organ er likevel selv ansvarlig for å vurdere om den framlagte saksutredningen er tilstrekkelig og tilfredsstillende grunnlag for å fatte vedtak på.

Dersom organets flertall mener grunnlaget ikke er tilfredsstillende, kan det fatte vedtak om å utsette saken, for å få den ytterligere utredet. (Kl. § 11-3 fjerde ledd). Når kommunestyret ikke har utsatt realitetsbehandlingen av saken, så skal det fattes vedtak i en sak som er ført opp på saklisten. Denne saken var oppført på saklisten. (Kl. § 11-2 første ledd)

Det er ordfører som er ansvarlig for saklisten, såfremt det ikke er satt fram krav om at en sak skal føres opp på saklisten. Dette krever at minst 1/3 av kommunestyrets medlemmer står bak kravet. (Kl. § 11-3 første ledd siste setning)

I en sak som er satt på saklisten, kan alle organets medlemmer komme med alternative forslag. Hva som er bakgrunnen for forslaget er i utgangspunktet uten betydning. Ordfører og andre har dermed full anledning til å sette fram et annet forslag i en sak som kontrollutvalget og dets sekretariat har forberedt og oversendt.

Følgelig kan jeg ikke se at det er noe juridisk grunnlag for å mene at kommunestyrets vedtak er ugyldig på ovennevnte grunnlag.

Rolleforståelse

Det kan likevel være grunnlag for å knytte noen kommentarer til rolleforståelsen og samspeillet mellom kommunestyret, kontrollutvalget og kommunedirektøren. Kommunestyret er kommunens øverste organ, og det som er ansvarlig for alt kommunen har som sitt ansvarsområde i forvaltningen.

Til å legge til rette for å oppfylle sitt ansvar har det kommunedirektøren, som øverste leder av kommunens administrasjon. Kommunedirektøren har ansvar for at sakene til kommunestyret, og også ellers, er forsvarlig utredet. Det er også kommunedirektøren og administrasjonen som er ansvarlig for iverksettelsen av kommunestyrets vedtak. All myndighet som kommunedirektøren og administrasjonen har, er delegert fra kommunestyret til kommunedirektøren.

Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontrollorgan, og er kun underlagt kommunestyret.

Kontrollutvalget skal føre løpende kontroll, og rapporterer kun til kommunestyret. Kommunedirektøren er ikke en del av denne styringslinjen. Kontrollutvalget har egen sekretariatsordning, nettopp for å være uavhengig av kommunedirektøren/administrasjonen.

Kontrollutvalgets hovedoppgaver, beskrevet i kommuneloven kapittel 23, er av en slik art, at det i stor grad vil innebære kontroll med virksomhetsområder som er underlagt kommunedirektørens styring og ansvar. Som nevnt under forrige overskrift, har kommunedirektøren uttalelsesrett i saker hvor kontrollutvalget rapporterer resultatene av sitt arbeid til kommunestyret.

Kommunedirektøren har ikke anledning til selv å komme med alternative forslag til kommunestyret når det behandler saker som legges fram fra kontrollutvalget.

Jeg kan likevel ikke se at det er lovstridig at kommunedirektøren skriver ned eventuelle motforestillinger til kontrollutvalgets forslag om vedtak i kommunestyret. Jeg kan heller ikke se at det er lovstridig at ordfører, eller et annet medlem av organet, setter fram et forslag i samsvar med kommunedirektørens syn.

Kommunedirektøren gis da i realiteten mulighet til å påvirke kommunestyrets vedtak om hvilken kontroll som skal gjennomføres på kommunedirektørens egne ansvarsområder i den aktuelle perioden planen for forvaltningsrevisjoner og planen for eierskapskontroll gjelder.

Dette harmonerer dårlig med det som må forstås med lovgivers intensjoner med krav om et særskilt kontrollutvalg til å føre uavhengig, løpende kontroll på kommunestyrets vegne, hovedsakelig av kommunedirektørens ansvarsområder.

Ragnhild Torsdatter Grønvold
seniorrådgiver

Kontrollutvalgets årsmelding 2024

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Lurøy kommune

Møtedato

05.02.2025

Saknr

03/25

Saksbehandler Kent Røstad
Arkivkode FE-033, TI-&14
Arkivsaknr 25/32 - 1

Forslag til vedtak

Kontrollutvalgets slutter seg til forslag til årsmelding 2024 og legger saken fram for kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding 2024 til orientering.

Vedlegg

Årsmelding 2024

Saksopplysninger

Kontrollutvalgets sekretariat har utarbeidet forslag til årsmelding for kontrollutvalget i Lurøy kommune, der vi har oppsummert aktiviteten i kontrollutvalget i 2024. Kontrollutvalget vedtar sin endelige årsmelding på bakgrunn av utsendt administrativt forslag, samt eventuelle egne innspill i møtet den 5. februar 2025.

Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontrollorgan og skal forestå den løpende kontrollen med kommunen og kommunens virksomhet på vegne av kommunestyret. Utvalget rapporterer sine saker til kommunestyret løpende gjennom året, men for å oppsummere foregående års aktivitet og for å gi kommunestyret et innblikk i kontrollutvalgets virksomhet, utarbeider kontrollutvalget sin egen årsmelding som legges frem for kommunestyret til orientering.

Kommunestyret har til enhver tid, men kanskje særlig i tilknytning til behandlingen av årsmeldingen, anledning til å komme med synspunkter knyttet til kontrollarbeidet i kommunen.

Kontrollutvalgets arbeid krever et nært og godt samarbeid med kommunestyret, administrasjonen, revisjonen og sekretariatet, formålet er å bidra til en velfungerende forvaltning og tillit til kommunen.

Konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat anbefaler kontrollutvalget å oversende årsmeldingen til kommunestyret til orientering.

Konsek
TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Kontrollutvalgets årsmelding 2024

Lurøy kommune

Innhold

Kontrollutvalgets arbeids- og ansvarsområder	3
Arbeid med lovpålagte oppgaver i 2024	3
Andre aktiviteter i 2024	6
Mer om kontrollutvalget.....	6

Kontrollutvalgets arbeids- og ansvarsområder

Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan. Kontrollutvalget har én funksjon, kontrollfunksjonen. Kontrollutvalget er direkte underlagt kommunestyret og rapporterer bare til kommunestyret. Denne årsmeldingen er kontrollutvalgets rapport om kontrollarbeidet i 2024.

Kontrollutvalget har ifølge kommuneloven ansvar for

- Å påse at regnskapsrevisjonen gjennomføres etter gjeldende lover og forskrifter
- Forvaltningsrevisjoner
- Eierskapskontroller
- Å følge opp kommunestyrets vedtak om revisjonsrapporter
- Å lage budsjett for kontrollarbeidet
- innstille på revisjonsordning og revisjonsselskap til kommunestyret når det er aktuelt.

I tillegg til de pålagte oppgavene, kan kontrollutvalget ta opp en hvilken som helst sak som utvalget mener har et kontrollperspektiv. Utvalget kan:

- holde seg orientert om resultatet av statlige tilsyn
- dra på virksomhetsbesøk for å bli kjent med kommunen og kommunens selskaper
- gjøre kontrolloppgaver på oppdrag fra kommunestyret
- holde seg orientert om kommunen som eier ved å følge med på møtene i generalforsamlinger, representantskap osv.
- bestille orienteringer om tjenesteområder, saker eller utvalgte rutiner fra kommunedirektøren
- behandle henvendelser fra publikum

Arbeidet med lovpålagte oppgaver i 2024

Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget behandlet i løpet av fjoråret flere saker om regnskapsrevisjon.

1. Kontrollutvalget har innhentet informasjon om at revisoren er uavhengig og kompetent til å utføre oppdraget.
2. Kontrollutvalget har holdt seg løpende orientert om revisjonsarbeidet. Kommunens revisor har blant annet orientert om sin vurdering av risikoene i kommunen og hvordan revisjonsarbeidet er lagt opp.

3. Kontrollutvalget har dessuten fått informasjon om hvordan revisjonsselskapet arbeider for å sikre kvaliteten i regnskapsrevisjonen.

Kontrollutvalget har dermed oppfylt tre plikter, som det er pålagt å utføre gjennom kommuneloven:

- Kontrollutvalget skal se til at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte, se regnskapsrevisorens uavhengighetserklæring, sak 23/24.
- Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om regnskapsrevisjonen, se orientering om revisjonsstrategi, sak 24/24.
- Kontrollutvalget skal se til at revisjonen foregår i samsvar med lovene og regelverket, se kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskapet og årsberetningen for 2023, sak 12/24.

Uttalelsen om årsregnskapet og årsberetningen

Kontrollutvalget skal hvert år uttale seg til kommunestyret om kommunens årsregnskap og årsberetning kan godkjennes. Uttalelsen ble lagt fram for formannskapet og var en del av beslutningsgrunnlaget da kommunestyret behandlet årsregnskapet og årsmeldingen for 2023.

I sin revisjonsberetning bekreftet revisor at regnskap og årsberetning i hovedsak var avlagt i tråd med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk, men ga følgende forbehold i sin konklusjon om årsregnskap, årsberetning og om vesentlige budsjettavvik:

Årsregnskap:

«Kommunen har ikke tilfredsstillende rutiner for avstemming og dokumentasjon av flere vesentlige balansekontoeer, slik bokføringsloven § 11 krever. Revisor har på grunn av dette ikke fått innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis for vesentlige beløp i balansen og bokført pensjonskostnad i driftsregnskapet.»

Årsberetning:

«Revisor har ikke vært i stand til å innhente tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis for vesentlige beløp i balansen og kan ikke konkludere på om årsberetningen inneholder vesentlig feilinformasjon.»

Vesentlige budsjettavvik:

«Revisor har ikke vært i stand til å vurdere om det foreligger vesentlige budsjettavvik som det skulle vært redegjort for i årsberetningen.»

Kontrollutvalget fikk muntlige orienteringer fra kommunedirektøren og oppdragsansvarlig regnskapsrevisor, og har vært løpende orientert om revisors arbeid gjennom året og i forbindelse med årsoppgjøret. Kontrollutvalget anbefalte på denne bakgrunn kommunestyret om å godkjenne kommunens årsregnskap og årsberetning.

Forenklet etterlevelseskontroll

Dette er en form for stikkprøvekontroll av kommunens økonomiforvaltning. Kommunens regnskapsrevisor gjør én slik kontroll hvert år, og rapporterer til kontrollutvalget før 30. juni.

I 2024 kontrollerte revisoren om kommunens økonomiforvaltning for behandling av startlån fra Husbanken i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor rapporterte at kommunen hadde vedtatt nye og oppdaterte retningslinjer for behandling av startlån, jf. kommunestyrevedtak i sak 23/24. Med bakgrunn i ufullstendig avstemming og vedtatte nye og oppdaterte retningslinjer konkluderte revisor at etterlevelseskontrollen ble utsatt til når de nye og oppdaterte retningslinjene var i kraft og praktisert.

I kontrollutvalgets møte 5. november 2024 informerte revisor om at kommunen har vedtatt og etablert nye retningslinjer etter revisors etterlevelseskontroll.

Nye planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal utrede behovet for, planlegge og bestille forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Kontrollutvalget lager nye planer for begge i løpet av det første året av valgperioden.

Den nye planen ble fullført i løpet av fjoråret. Kontrollutvalget fikk innspill til planen fra

- Konsek Trøndelag IKS
- Kommunens administrative og politiske ledelse
- Hovedtillitsvalgte

Kommunestyret vedtok planen for 2024-2028 i møtet 11. desember 2024, sak 38/24.

Eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal kontrollere at selskapene som kommunen eier blir drevet i samsvar med politiske vedtak og lover, og at eierstyringen er god.

I 2024 ble ingen eierskapskontroller behandlet av kontrollutvalget.

Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon er en undersøkelse av om kommunens virksomheter og selskaper er produktive, effektive og følger lover, regler og kommunestyrets vedtak.

I 2024 ble ingen forvaltningsrevisjonsrapporter behandlet av kontrollutvalget.

Andre aktiviteter i 2024

Orienteringer fra kommunedirektøren

Kommunedirektøren orienterer i utvalgsmøtene. Tema har vært

- Rutiner for avstemming og dokumentasjon av balansekontoer
- Kommunens strategi for å løse økt etterspørsel innen eldreomsorg i de ulike kretsene

Mer om kontrollutvalget

Møter og saksbehandling

Kontrollutvalget hadde seks møter i fjor. Utvalget sendte én sak til kommunestyret for videre behandling.

Opplæring og faglig samarbeid

Medlemmene i kontrollutvalget får tilbud om opplæring og faglig samarbeid gjennom Konsek, NKRF – kontroll og revisjon i kommunen, og Forum for kontroll og tilsyn. I løpet av fjoråret deltok to av medlemmene på kontrollutvalgskonferansen i regi av Konsek.

Faglige ressurser

Sekretariat. Kommunen er medeier i Konsek, som er sekretariat for 48 kontrollutvalg i Nordland, Trøndelag og Innlandet. Konsek er kontrollutvalgets administrasjon og tar seg av møteavviklingen, saksutredning og koordinering med administrasjonen, revisjonen og statlige tilsyn.

Revisjon. Kommunen har en avtale med Deloitte AS som leverer regnskapsrevisjon. Avtalen løper til 30. juni 2027. Kommunen har ingen avtale med revisjon om kjøp av forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser.

Økonomiske ressurser

Kommunestyret vedtar budsjettet for kontrollarbeidet etter innstilling fra kontrollutvalget. Kostnadene omfatter honorar til kontrollutvalgets sekretariat og til revisjonen.

Budsjettet til kontrollarbeidet var på kr 707 059. Revisjonshonoraret utgjorde kr 410 000, mens honoraret til sekretariatet var på kr 239 500.

Regnskap for kontrollarbeidet

Arts-gruppe	Tekst	Regnskap pr. 27.01.2024	Budsjett 2024
000 – 099	Godtgjørelser og sosiale utgifter	27 778	46 180
100 – 499	Driftsutgifter, kurs og reiser	6 478	11 379
	SUM KONTROLLUTVALGETS DRIFT	34 256	57 559
	Honorar, revisjonen	463 802	410 000
	Honorar, sekretariatet	179 625	239 500
	SUM KONTROLLARBEIDET	677 683	707 059

Kontrollutvalgets medlemmer

Det er strenge krav til hvilke roller kontrollutvalgets medlemmer kan ha mens de er medlem av utvalget. De kan ikke være ansatt i kommunen. De kan heller ikke ha en ledende rolle i selskaper som kommunen eier, for eksempel være styremedlem.

- Ingen av kontrollutvalgets medlemmer har en rolle som kommer i konflikt med vervet i utvalget.
- Kravet til kjønnsbalanse er oppfylt.

Faste medlemmer

Siw Moxness, leder
Alf-Gøran Knutsen, nestleder
Carl Einar Isachsen
Bjørnar Olaisen
Tonje Ebbesen Østrem

Varamedlemmer

Kurt Aspdal
Jann Erik Markussen,
Unn Helen Guravik
Per Øyvind Bentzen

Tora Thomassen
Andreas Aasvik
Ida Knutsen
Lars Petter Østrem
Kjersti Augdahl Molvik

Avslutning

Årsmeldingen er en oppsummering av fjorårets virksomhet i kontrollutvalget. Saksdokumentene ligger på sekretariatets hjemmesider, www.konsek.no/kontrollutvalg/luroy/

Kontrollutvalgets arbeid skal bidra til å styrke tilliten til kommunen og lokaldemokratiet. Utvalget håper at fjorårets virksomhet har bidratt til det, og vil takke kommunestyret og administrasjonen for samarbeidet.

Kontrollutvalget, 5. februar 2025

Innspill til kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Lurøy kommune

Møtedato

05.02.2025

Saknr

04/25

Saksbehandler Kent Røstad

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 25/31 - 3

Forslag til vedtak

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Vedlegg

Trafikklysmodellen

Trafikklysmodellen

Sentrale spørsmål – «Trafikklysmodellen»	Ja	Delvis	Nei
Kryss på røde felt peker i retning av å ikke følge opp saken, mens kryss på grønne felt taler for å følge opp saken.			
Vedrører saken misnøye med et politisk fattet vedtak?	Ja	Delvis	Nei
Dreier saken seg om en klage på et enkeltvedtak som kommunen har fattet?	Ja	Delvis	Nei
Viser saken til lovbrudd, manglende etterlevelse av kommunale rutiner eller manglende oppfølging av kommunale vedtak?	Ja	Delvis	Nei
Viser saken til en risiko knyttet til system, rutiner, praksis i kommunen mer generelt innenfor et område?	Ja	Delvis	Nei
Dreier saken seg i hovedsak om en isolert hendelse?	Ja	Delvis	Nei
Er saken under annen behandling i et annet organ? (rettsapparat, sivilombud, statsforvalter, KOFA, klageorgan i kommunen, varslingskanal)?	Ja	Delvis	Nei
Er det annen naturlig behandlingsvei for saken (ref. organene nevnt over)?	Ja	Delvis	Nei
Kan saken, og sakens oppmerksomhet, bidra til at det stilles spørsmål om tilliten til kommunens saksbehandling av en type saker?	Ja	Delvis	Nei
Berører saken et tema som kontrollutvalget allerede har vurdert som aktuelt for oppfølging i sin risiko- og vesentlighetsanalyse?	Ja	Delvis	Nei
Foreligger området som et tema i plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll?	Ja	Delvis	Nei
Kan en gjennomgang bidra til læring og forbedring?	Ja	Delvis	Nei
Bør saken prioriteres foran andre planlagte oppgaver?	Ja	Delvis	Nei

Kilder:

- *Henvendelser til besvær – eller begjær?* Artikkel i Kommunerevisoren nr. 4/21 av Bjørkelo, Løvlie og Fiksdal i Deloitte
- *Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget*, veileder fra Forum for kontroll og tilsyn, 2022

Oppfølging av kontrollutvalgets saker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Lurøy kommune

Møtedato

05.02.2025

Saknr

05/25

Saksbehandler Kent Røstad

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 25/31 - 4

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar oversikten over oppfølging av saker til orientering.

Vedlegg

Oppfølging av saker Lurøy kommune 05.02.2025

Saksopplysninger

Saken blir satt opp på sakskartet i hvert møte, slik at kontrollutvalget har oversikt over saker som skal følges opp.

Møtedato	Saksnr.	Sakstittel	Vedtak	Kommentar	Dato for oppfølging
05.11.2024	22/24	Kommunedirektørens orientering om kommunens strategi for å løse økt etterspørsel innen eldreomsorg i de ulike kretsene	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering. 2. Kontrollutvalget ber kommunedirektøren oversende rapport om framtidig behov i eldreomsorgen til kontrollutvalget når den er mottatt. 		Når kommunedirektøren har mottatt rapport.
05.11.2024	25/24	Forenklet etterlevelseskontroll 2024 - risiko- og vesentlighetsvurdering	Kontrollutvalget tar revisors redegjørelse til orientering.	I behandling av saken ble det avtalt at revisor skal gi en ny orientering i kontrollutvalgets møte 05.02.2025.	05.02.2025

Referatsaker/folkevalgtopplæring

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Lurøy kommune

Møtedato

05.02.2025

Saknr

06/25

Saksbehandler Kent Røstad

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 25/31 - 5

Forslag til vedtak

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg

- Nye tolkninger fra departementet om valgbarhet til kontrollutvalget
- Regjeringen innfører plikt til å melde inn grunnundersøkelser og naturfareutredninger - regjeringen.no
- Bernt svarer - – Vi verken har eller bør ha rettslige regler om stillingsvern og krav til arbeidsmiljø for politiske ledere

Saksopplysninger

Saken er en del av kontrollutvalgets opplæring gjennom valgperioden. Sekretariatet legger fram artikler som kan være av interesse i kontrollarbeidet. Formålet er å bidra til faglig påfyll gjennom hele valgperioden.

Nye tolkninger fra departementet om valgbarhetsreglene for kontrollutvalg

Tolkningene er svar på henvendelse fra fra NKRF – kontroll og revisjon i kommunene. Henvendelsen dreier seg om valgbarhetsreglene i kommuneloven § 23-1 tredje ledd.

12.12.2024

Svar på spørsmål om valgbarhetsreglene for kontrollutvalg (002)

Departementets konklusjoner

Oppdragstakere og oppdragstakeravtaler (§ 23-1 tredje ledd bokstav f)

Departementet mener begrepet ansatte må tolkes som at det omfatter alle som har et slikt forhold til kommunen at de kan regnes som arbeidstaker og har kommunen som arbeidsgiver. Om ansettelsesavtalen kalles oppdragstakeravtale har ikke selvstendig betydning. Dersom personen anses som arbeidstaker vil personen være ansatt i kommunen og utelukket fra valg i kontrollutvalget, jf. kommuneloven § 23-1 tredje ledd bokstav f.

Fjellstyrer og nasjonalpark- og verneområdestyrer (§ 23-1 tredje ledd bokstav c)

Departementet antar at fjellstyrer er statlige og ikke kommunale organer. Statlige organer er ikke folkevalgte organer etter kommuneloven, selv om medlemmene av organet velges av kommunestyret. Departementet legger dermed til grunn at å være medlem av et fjellstyre eller nasjonalpark- og verneområdestyre ikke gjør at vedkommende er utelukket fra valg til kontrollutvalget etter § 23-1 tredje ledd bokstav c.

Samvirkeforetak (§ 23-1 tredje ledd bokstav g)

Samlet mener departementet det må legges til grunn samvirkeforetak ikke kan anses som et selskap som kommunen har eierinteresser i etter § 23-1 tredje ledd bokstav g. Personer med ledende stilling og medlemmer/varamedlemmer av styret, er dermed ikke utelukket fra å bli valgt inn i kontrollutvalget. Departementet understreker likevel at personer med sentrale verv i samvirkeforetak regelmessig kan komme i situasjoner hvor det blir stilt spørsmål om vedkommende er inhabil.

Representantskap til kommunalt oppgavefelleskap og interkommunale politiske råd (§ 23-1 tredje ledd bokstav h)

Departementets konklusjon er at representantskapsmedlemmer i interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefelleskap ikke er utelukket fra verv i kontrollutvalget. En slik forståelse er også lagt til grunn i juridisk teori, se Roald Hopsnes i Karnov lovkommentar (note 15 til § 23-1 tredje ledd bokstav h, à jour 20. oktober 2023) og Bent Devik i Juridika (lovkommentar til § 23-1 tredje ledd, à jour per 1. juli 2023).

Regjeringen.no

Regjeringen innfører plikt til å melde inn grunnundersøkelser og naturfareutredninger

Pressemelding | Dato: 18.12.2024 | [Energidepartementet](http://www.regjeringen.no/no/dep/ed/id750/) (http://www.regjeringen.no/no/dep/ed/id750/)

Energidepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet har denne uken fastsatt en ny forskrift som gjør det obligatorisk å melde inn grunnundersøkelser og naturfareutredninger. Forskriften vil bidra til effektiv gjenbruk av data og forebygge mot ulykker fra flom og skred.

– Informasjon om grunnforhold og naturfare kan være livsviktig for å forebygge ulykker fra flom og skred. Jeg er derfor glad vi nå gjør det obligatorisk å melde inn grunnundersøkelser og naturfareutredninger til myndighetene til nytte også for andre aktører, sier energiminister Terje Aasland.

Tidligere har det vært frivillig å melde inn slike undersøkelser og utredninger. Erfaringer har vist at dette ikke har fungert godt nok, og at det var behov for å gjøre det obligatorisk å melde inn denne typen informasjon.

– Det brukes allerede store ressurser på å dokumentere at bygge- og anleggstiltak tilfredsstillende krav til sikkerhet mot naturfare. Det er en fordel for alle som har behov for denne informasjonen at vi får samlet dette og dermed kan gjenbruke informasjonen. Samtidig arbeider vi med løsninger for innrapportering slik at dette kan skje så effektivt som mulig, sier næringsminister Cecilie Myrseth.

Fremtidige grunnundersøkelser og naturfareutredninger skal meldes inn til henholdsvis Norges geologiske undersøkelse (NGU) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Data og rapporter som meldes inn blir dermed offentlig tilgjengelig og kan brukes av andre.

Lov og forskrift vil tre i kraft 1. januar 2025.

Bakgrunn:

Plikten til å melde inn grunnundersøkelser og naturfareutredninger kommer i en ny forskrift som ble fastsatt av Energidepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet denne uken.

En pliktig innmeldingsordning er omtalt i stortingsmeldingen om flom og skred som ble lagt fram før sommeren (Meld. St. 27 (2023–2024) Tryggare framtid – førebudd på flaum og skred). Det var også noe Gjerdrumutvalget støttet i sin utredning (NOU 2022:3) om forebygging av kvikkleireskred i Norge.

Forskriften er gitt i medhold av en ny paragraf som kom inn i plan- og bygningsloven før sommeren. Lov og forskrift vil tre i kraft 1. januar 2025.

Les lovteksten til den nye forskriften her: [Forskrift om pliktig innmelding av grunnundersøkelser og naturfareutredninger](https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2024-12-17-3181). (https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2024-12-17-3181).

Energidepartementet

TEMA

Energi

Samfunnssikkerhet og beredskap

KONTAKT

[NFD Kommunikasjonsseksjonen](#)

(<http://www.regjeringen.no/no/dep/nfd/org/avdelinger/kommunikasjonsseksjonen/id627207/>)

E-post: media@nfd.dep.no (mailto:media@nfd.dep.no)

Telefon: 902 51 303 (ikke SMS)

Adresse: Postboks 8090 Dep, 0032 Oslo

Besøksadresse: Kongens gate 8, 0032 Oslo

[Kommunikasjonseininga](#) (<http://www.regjeringen.no/no/dep/ed/org/avdelinger/komm/id86785/>)

E-post: info@ed.dep.no (mailto:info@ed.dep.no)

Telefon: 41 57 35 00 (ikkje SMS)

Adresse: Postboks 8148 Dep, 0033 Oslo

Besøksadresse: Akersgata 59, Oslo

Regjeringen.no

Ansvarlig for [Energidepartementets sider](#):

Ansvarlig redaktør: [Arvid Samland](#)

Nettredaktør: [Margrete Løbben Hanssen](#)

Tlf: 22 24 90 90

E-post: postmottak@ed.dep.no

Ansatte i ED: [Depkatalog](#)

[Personvernerklæring for Energidepartementet](#)

Organisasjonsnummer: 977 161 630

Bernt svarer: – Vi verken har eller bør ha rettslige regler om stillingsvern og krav til arbeidsmiljø for politiske ledere

Kan man varsle mot ordføreren eller andre folkevalgte?

Kommunal rapport 30.09.2024

SPØRSMÅL: Vi hører stadig om saker om «varsling» mot ordførere, andre folkevalgte og ledere i partier. Hva betyr dette, og hvilke rettsregler har om slike saker?

SVAR: I utgangspunktet betyr jo «varsling» bare at man gir beskjed om at man mener noe er farlig eller uheldig. Varsle kan vi alle, til den vi vil og om det vi vil.

Et juridisk begrep ble dette derimot først da vi i 2006 fikk et eget [kapittel 2A i arbeidsmiljøloven](#), om «rett til å varsle om kritikkverdige forhold», og om vern for varslere mot gjengjeldelse fordi de har varslet.

Senere har reglene om dette blitt bygget ut til et ganske omfattende regelsett som kan være krevende både å forstå og å praktisere. Vi ser nå at det også er ganske mye usikkerhet om når og hvor disse reglene gjelder. Det bærende hovedprinsippet for bestemmelsene om varslervern etter loven er fastslått i [§ 2A-1](#): «Arbeidstaker har rett til å varsle om kritikkverdige forhold i arbeidsgivers virksomhet». «Kritikkverdige forhold» er her forhold som er i strid med rettsregler, skriftlige etiske retningslinjer i virksomheten eller etiske normer som det er bred tilslutning til i samfunnet, herunder «myndighetsmisbruk» og «uforsvarlig arbeidsmiljø».

Dette er problemstillinger som kan være aktuelle ikke bare for tilsatte i kommunen, men også for folkevalgte og i politiske partier.

De tre grunnleggende spørsmålene er så hvilke typer «virksomhet» som loven gjelder for, hvem som er «arbeidstaker», og hvem som «arbeidsgiver». Virkeområdet for lovens regler fremgår av at dette er en «Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv.» Loven gjelder etter [§ 1–2 nr. 1](#) «for virksomhet som sysselsetter arbeidstaker, med mindre annet er uttrykkelig fastsatt i loven». Her det rimelig klart at en folkevalgt verken er «arbeidstaker» eller «arbeidsgiver» etter arbeidsmiljøloven.

Folkevalgte er definert, i [kommuneloven § 5–1](#) fjerde avsnitt, som alle medlemmer av folkevalgte organer, noe som blant annet omfatter ordfører, som blant annet er medlem av kommunestyret, og medlemmer og leder av kommuneråd under parlamentarisk styringsform. Disse er ikke «arbeidstakere» etter arbeidsmiljøloven.

Dette gjelder også ordfører og andre folkevalgte som mottar godtgjøring for sine verv, også om de har vervet som hovedbeskjeftigelse. Vervet som folkevalgt er personlig, og den folkevalgte er ikke underlagt noen form for rettslig bindende styrings- og instruksjonsmyndighet, verken fra egen partigruppe og ledelsen av denne, eller fra kommunestyret eller fra kommunedirektøren. Det betyr at folkevalgte ikke har noen rett til å varsle etter reglene i arbeidsmiljøloven. De er heller ikke rette adressat for slike varsler fra andre folkevalgte eller tilsatte i kommunen.

Adressat for varsel er etter [§ 2A-2](#) «arbeidsgiver eller representant for arbeidsgiver», og de folkevalgte er altså ikke i noe tilsetningsforhold der de har en arbeidsgiver som kan varsles eller være gjenstand for varsel.

De folkevalgtes kanal for varsling om ulovlige, uetiske eller uforsvarlige forhold i kommunen vil måtte være innspill til ansvarlige folkevalgte organer eller tilsynsmyndigheter, eller utspill i den alminnelige offentlige debatt. Varsel etter arbeidsmiljøloven må altså gjelde forhold knyttet til varslersens tilsetningsforhold; «til arbeidsgiver eller representant for arbeidsgiver». Også folkevalgte og andre som ikke er tilsatt i kommunen, kan ta initiativ hvis det foreligger rettslig eller etisk problematiske forhold, men det må da behandles som personlige eller politiske innspill til kommunens ledelse eller tilsynsmyndigheter, ikke som varsling etter arbeidsmiljøloven.

Varsel må altså her komme fra tilsatte i kommunen. Adressat for dette er i siste instans kommunedirektøren, som etter [kommuneloven § 13-1](#) første avsnitt «skal være leder av kommunens og fylkeskommunens administrasjon», og som etter siste avsnitt her selv «har det løpende personalansvaret for den enkelte». Unntak fra dette er bare varsel som helt eller delvis er rettet mot kommunedirektøren. Da vil hen være inhabil, og ansvaret for behandlingen av varslene vil ligge hos kommunestyret, som er tilsettingsmyndighet for kommunedirektøren etter første avsnitt.

Partigrupper i kommunestyret er ikke arbeidsgiver for sine medlemmer, heller ikke om de mottar godtgjøring eller andre fordeler fra gruppen. Hvis det derimot er tilsatt, og ikke bare valgt, en sekretær eller lignende for partigruppen, med definerte administrative oppgaver, vil hen kunne bli ansett som tilsatt. Men da må det være på det rene hvem som er arbeidsgiver i dette forholdet. Den som defineres som arbeidsgiver vil være adressat for varsel om ulovlige eller uforsvarlige forhold når det gjelder disse administrative funksjonene, men aldri om det politiske innhold av virksomheten. Politiske partier kan være organisert på ulike måter på det lokale plan.

Arbeidsmiljøloven vil klart nok gjelde for den tilsatte administrasjon, problemer kan oppstå først og fremst når det gjelder status og rolle til den øverste valgte ledelse; leder, nestledere og valgt sekretær. Her er det ikke naturlig å se disse vervene som tilsetningsforhold som går inn under arbeidsmiljølovens regler.

Det er tale om tillitsverv uten annen stillingsbeskyttelse enn det som følger av partiets egne regler om valg og utskifting av dem som sitter i slike verv. Det betyr at arbeidsmiljølovens regler om varslervern ikke kan brukes, og at varslere om og kritikk av arbeids- og samarbeidsforholdene for dette ledersjiktet, må behandles og vurderes etter partiets egne regler om akkurat dette.

Vi verken har eller bør ha rettslige regler om stillingsvern og krav til arbeidsmiljø for politiske ledere. Vi nøye oss med å forholde oss til etiske og politiske krav til ryddige organisatoriske forhold og troverdige beslutninger. Her er det lite rom for advokater og dommere.

Godkjenning av protokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Lurøy kommune

Møtedato

05.02.2025

Saknr

07/25

Saksbehandler Kent Røstad

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 25/31 - 2

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra møtet i kontrollutvalget, 05.02.2025, godkjennes.